

NAJAAR 2020 in de kijker

- **Expo²: 'Een tuin uit de tijd van VIJD.'** : Flora op het Lam Gods en Herbarijs, dagelijks van 10 – 20 uur.
- **Fototentoonstelling 'Wase landschappen'**, weekends 12-13 en 19-20 september van 14 – 18 uur.
- **SAPMOBIEL**, zaterdag 26 september van 8 – 17 uur, op afspraak
- **Nationale Boomgaardenstichting en Wase Imkersbond aanwezig**, zondag 27 september van 14 – 17 uur. Oogstfeest geannuleerd.
- **200 om te zien**, donderdag 22 oktober, 20 uur
- **MINI-herboristencursus**, donderdagen 26 november, 3, 12 en 17 december van 19 - 21.30 uur
- **Noord-Engeland: tuinen en natuur**, vrijdag 18 december, 20 uur
- **Natuurtochten**: zondagen 13 september, 4 oktober, 15 november, 6 december en 10 januari
- **Brief van Simon**

Tuincafetaria open sinds 21 juni tot 25 oktober 2020
zon- en feestdagen, 14 – 18 uur
enkel buitenterras nav COVID-19 pandemie

CURSUSSEN EN VOORDRACHTEN

200 plantportretten om te zien

Donderdag 22 oktober 2020, 20 – 22 uur

Natuurgids, bestuurslid Hortus ter Saksen en docent plantkunde en natuurbeheer op rust, Dirk De Roose, vond eindelijk de tijd om eens in zijn vele duizenden digitale plantendia's te grasduinen.

Hij selecteerde de 200 beste voor deze avondvoordracht: plantportretten . Planten in hun kindertijd, in verval, volop werkend aan hun nageslacht, een blad, een knop, een impressie. Soms geplaatst in hun context, soms een klein detail, altijd met een verhaal(tje) erbij.

Zin in een avondje schoonheid met wat verhalen erbij?

- *Organisatie: Hortus ter Saksen vzw*
- *Voordracht door Dirk De Roose*
- *Plaats: hoevegebouw Hof ter Saksen, Hof ter Saksendreef 2, 9120 Beveren of parking naast Zandstraat 167, 9120 Beveren*
- *Inschrijven bij Hortus ter Saksen vzw, M 0473 27 60 85 of info@hortus-ter-saksen.be uiterlijk 15 oktober 2020*
- *Deelname: 5 euro, betaling ter plaatse. Max. 20 deelnemers omwille van COVID-19 maatregelen*

MINI-Herboristencursus

Donderdagen 26 november, 3 december, 10 december en 17 december 2020 van 19 – 21.30 uur

Wil jij ook graag zelf producten op natuurlijke basis maken? Grijp jij ook liever terug naar de natuur? Dan is deze mini reeks zeker iets voor jou.

Les 1: de basis: Hoe kunnen kruiden jou de beste ondersteuning geven bij kwaaltjes? Leer hoe de werking van een kruid wordt bepaald door het samenspel van de verschillende inhoudsstoffen. Ontdek hoe inhoudsstoffen van een kruid bepalen welke soort bereiding het meest geschikt is. Naast de nodige theorie is er ook

praktijk. Deze les maak je gelules (bv. kurkuma, mariadistel) en een tinctuur om mee naar huis te nemen.

Les 2: Olie: Bekijk de wondere wereld van maceraten en etherische olie. Maceraten behoren tot de basisoliën en zijn een belangrijk ingrediënt in huid- en massageoliën en andere cosmetische preparaten zoals zalven en crèmes. Daarna maak je kennis met een paar belangrijke etherische oliën en hun gebruik. Uiteraard maak je een eigen mengeling. Je sluit de les af met het maken van een goudsbloemmaceraat.

Les 3: Siroop, zalf en gel: Theorie: waarom en hoe maak je een siroop, een goede zalf en een gel? Praktijk: brouw zelf een goede siroop en met het goudsbloemmaceraat van vorige les maak je nu goudsbloemzalf.

Les 4: Bodylotion en dagcrème: Leer hoe je een goede bodylotion en bijhorende dagcrème maakt. Theorie wordt omgezet in praktijk en maak de voor jou perfecte dagcrème. Daarna zie je meer over zeep en shampoo. En je sluit deze reeks af met het maken van je eigen shampoo.

- *Organisatie: Vormingplus Waas-en-Dender, Hortus ter saksen vzw en NEC Hof ter Saksen/dienst Natuurontwikkeling gemeente Beveren*
- *Begeleiding: Evy Thuysbaert, voedings- en gezondheidsconsulent.*
- *Plaats: Hoeve Hof ter Saksen, Hof ter Saksendreef 2, 9120 Beveren*
- *Inschrijven bij Vormingplus Waas-en-Dender, T 03 775 44 84 of www.vormingplus.be/waas-en-dender*
- *Deelname: 80 euro, 58 euro met korting. Dit is inclusief 36 euro materiaal. Meebrengen: schort, pen en papier.*
- *Betaling zo snel mogelijk na inschrijving op BE33 8916 7404 6946, mededeling code 206894. Inschrijven is noodzakelijk uiterlijk 16 november voor de start van de reeks.*

Noord-Engeland: tuinen en natuur.

Vrijdag 18 december 2020, 20 – 22 uur

Mensen die Engeland bezoeken houden zich dikwijls bij de onderste helft van het land, waarbij de Cotswolds de meest noordelijke regio is die ze willen bezoeken. Yorkshire beschouwen

ze dan als een streek om snel doorheen te rijden op weg van Hull naar Schotland, het noorden van Engeland onbezocht achterlatend. Onterecht!

Wie Noord-Engeland al bezocht zal kunnen getuigen dat het minstens even mooi is dan het zuiden en er heel wat fraais te ontdekken valt. Schitterende kastelen en tuinen, lieflijke dorpjes, prachtige natuur en niet minder dan vijf nationale parken kan men er bezoeken. Deze voordracht is een reisverslag van een trip door dat prachtige stuk Engeland een aantal jaren geleden.

Van uit Hull rijden we naar Burnley Hall in Pocklington waar zich de nationale collectie van waterlelies bevindt. Vandaar naar Howard Castle met zijn schitterende tuinen en daarna Scampston Gardens, ontworpen door Piet Oudolf. Aan de oostkust vinden we Bempton Cliffs, een vogelkolonie van ongeveer 200 000 zeevogels. Op onze weg noordwaards ligt Scarborough, Robin Hood's Bay en Whitby, prachtige vissersdorpjes.

Verder ligt het NP North York Moors met zijn mooie vergezichten. De ruïnes van Fountains Abbey met daarnaast de unieke watertuin Studley Royal uit de vroege achttiende eeuw zijn werelderfgoed. Op onze weg bezoeken we ook Harlow Carr in Harrogate, één van de vijf openbare tuinen van de Royal Horticultural Society. In de buurt bevindt zich Malham Cove, een gebogen amfitheater in kalksteen met een heel speciale flora. Via Durham komen we in Alnwick Castle and Gardens, ontworpen door de Antwerpenaar Jacques Wirtz, waar we tot onze verrassing een heel aantal Lens rozen aantreffen. Ook de Farne Islands worden bezocht. Daarna richting muur van Hadrianus en nadien naar het Lake district met de Scafell Pike, de hoogste berg van Engeland. Via prachtige maar steile wegen zoals de Wrynose en de Hardknott Pass komen we in Liverpool, geboortestad van de Beatles. Vandaar is het maar een kleine tweehonderd kilometer terug naar de Ferry in Kingston-Upon-Hull.

- *Organisatie: Hortus ter Saksen vzw*
- *Voordracht François Seghers, natuur- en plantentuingids*

- *Plaats: hoeve Hof ter Saksen, Hof ter Saksendreef 2, 9120 Beveren*
- *Inschrijven bij Hortus ter Saksen vzw, M 0473 27 60 85 of info@hortus-ter-saksen.be uiterlijk 15 december 2020*
- *Deelname: 5 euro, betaling ter plaatse. Max. 20 deelnemers omwille van COVID-19 maatregelen.*

IN EN OM HOF TER SAKSEN

Sapmobiel!

Zaterdag 26 september 2020 , 8 - 17 uur

Op voorhand reserveren is noodzakelijk want het persen van min. 75 kg appels neemt al gauw 20 minuten in beslag en de tijd is beperkt. Appelsap in een box (3 of 5 l) klaar terwijl je wacht!

Zorg voor het noodzakelijke mondmasker bij het aanbrengen van je fruitboxen.

- *Info: info@appelperslerouge.be*
- *Plaats: parking Hof ter Saksen, Hof ter Saksendreef 2, 9120 Beveren*

Nationale Boomgaardenstichting en Wase Imkersbond informeren

Zondag 27 september, 14 – 17 uur

Geen oogstfeest vandaag, wel de Nationale Boomgaardenstichting (NBS) en Wase Imkersbond aanwezig in het park. NBS informeert bezoekers over fruitrassen en bieden enkele appel- en peersoorten aan. Bij de Wase Imkersbond kan je terecht voor een heerlijk potje honing en alle informatie over de bijtjes van Hof ter Saksen of algemeen over imker zijn.

- *Organisatie: Hortus ter Saksen vzw en NEC Hof ter Saksen, gemeente Beveren*
- *Info: T 03 750 18 66 of christa.maes@beveren.be*
- *Plaats: park Hof ter Saksen, Hof ter Saksendreef, 9120 Beveren*

TENTOONSTELLINGEN

Expo²: Een tuin uit de tijd van VIJD

Nog tot oktober 2021, openingstijden park Hof ter Saksen

Expo 1: Flora van het Lam Gods

In de Sint-Baafskathedraal in Gent, moeten de Vijdkapel en het *Lam Gods* de wereld eraan herinneren hoe belangrijk en godsvruchtig de familie Vijd wel was. Het Van Eyck-jaar 2020 zet een jaar lang de Gentse broers Van Eyck en hun wereldberoemde *De Aanbidding van het Lam Gods* in de picture. In Beveren wordt het jaar rondgemaakt met **VIJD**AWA! Joos Vijd, zoon van de baljuw van Beveren, gaf immers de gebroeders Van Eyck opdracht tot het schilderen van het wereldberoemde altaarstuk.

Ook in 2021 staat nog heel wat op stapel, een aantal evenementen kon immers door de Corona-pandemie niet plaats vinden.

De **tuin op het Lam Gods** biedt een grote verscheidenheid aan planten, maar is bovenal een tuin vol symboliek. Het hemelse paradijs wordt bevolkt door tal van **immergroene planten** die symbool staan voor de onsterfelijkheid, door **lentebloeiërs** die de continue vernieuwing en de heropstanding symboliseren en door een reeks van **geneeskrachtige planten** die kunnen opgevat worden als een zinnebeeld voor de helende kracht van het geloof. In Hof ter Saksen ontdek je welke planten deel uitmaken van zo'n paradijselijke middeleeuwse tuin vol symboliek.

Expo 2: Herbarijs

In Beveren bedacht Jan Vijd, neef van Joos Vijd, het Wilhelmiënklooster dat als godshuis was opgericht uit de erfenis van Joos Vijd en Elisabeth Borluut. Gedurende een jaar moesten monniken iedere dag een mis opdragen voor het zielenheil van Jan. Als de Wilhelmiënmunniken zich van deze belangrijke taak kweten, werd hen een bijzonder manuscript geschonken: de verzamelde kruidenkennis van Jan Yperman of Herbarijs (1351). Deze vertelt in Oud-Nederlands over kwalen en welk kruid er tegen gewassen was. Wou Jan Vijd de Wilhelmiëten een leerboek

schikken als hulpmiddel bij de opvang en verzorging van pelgrims en tijdelijke passanten?

Hoe het ook moge zijn, in Hof ter Saksen maak je kennis met de kruiden uit dit Herbarijs en hun geneeskracht in de Middeleeuwen.

- *Organisatie: NEC Hof ter Saksen – dienst Natuurontwikkeling, gemeente Beveren*
- *Info: T 03 750 18 72 of natuurontwikkeling@beveren.be*
- *Plaats: park Hof ter Saksen, Hof ter Saksendreef, 9120 Beveren*

Fototentoonstelling ‘Wase Landschappen’

Zaterdag en zondag, 12 – 13 september en 19 – 20 september 2020, 14 – 18 uur

Deze expo is een organisatie van de koninklijke Beverse fotoclub.

Deze fototentoonstelling is een fotografische trip door een prachtige streek gevormd door Schelde, Durme en Moervaart.

In dit landschap werden unieke landschapsdelen zoals zoetwaterslikken, schorren, vochtige graslanden, oude rivierarmen en typische Wase bolle akkers gefotografeerd.

- *Organisatie: Koninklijke Beverse Fotoclub*
- *Info: rogervanvossel@telenet.be of T 03 775 36 29*
- *Plaats: hoeve Hof ter Saksen, Hof ter Saksendreef 2, 9120 Beveren*
- *Gratis. Omwille van COVID-19 maatregelen kunnen slechts een 10-tal bezoekers tegelijk in de expo aanwezig zijn. Mondmasker dragen is verplicht.*

NATUURTOCHTEN

Zondag 13 september 2020: luswandeling Nettine – Bronnen van de Somme (22,9 km, deels GR 577)

De Famenne vormt de overgang van onze vertrouwde Condroz naar de Ardennen. Een veteranen-eik met een omtrek van 5,5 m markeert het uitgestrekte bos op de flanken van de vallei van de Somme, waar ooit Ambiorix weerstand bood aan Caesar! Enkele kastelen, een klad huizen en voor de rest: rust, stilte, golvende natuur!

- *Afspraak : 9.30 uur aan de kerk van 5377 – Nettinne.*

- Inschrijven bij freddy.moorthamer@skynet.be of 0475 92 34 84

Zondag 4 oktober 2020: luswandeling Chaussée-Notre-Dame - Thoricourt(24 km, Henegouwen, deels GR 121)

De 'campagne Sonégienne' is de streek rond Soignies (Zinnik). De tijd staat stil tussen de zachte glooiingen van het stroomgebied van de oostelijke Dender en de Dendrellette, waar 5 kastelen verborgen liggen.

- *Afspraak : 9.30 uur aan de kerk van 7063 – Chaussée-Notre-Dame-Louvignies.*
- Inschrijven bij freddy.moorthamer@skynet.be of 0475 92 34 84

Zondag 15 november 2020: luswandeling Korbeek – Dijle – Leefdaal (25,3 km, GR 512 en GR Dijleland)

Dijle, Ijse en Voer boetseren het Brabants plateau nabij Leuven. Op onze wandeling bieden natuurreservaat Doode Bemde, het vogelrichtlijngebied Egenhovenbos en een netwerk van unieke hollle wegen een weelderige variatie aan natuur!

- *Afspraak : 9.30 uur aan de kerk van Korbeek-Dijle.*
- Inschrijven bij freddy.moorthamer@skynet.be of 0475 92 34 84

Zondag 6 december 2020: luswandeling Sinaai – Daknam - Sinaai (22,3 km Trage Wegen en deels streek GR Waas en Reynaertland)

Ook een uitstekend wandelgebied is het Waasland. In het spoor van Reynaert de Vos voeren trage wegen je door een gevarieerd open landschap. In de Fondatie van Boudelo ontdek en hoor je werkelijk de stilte. Dit is een restant van lang vervlogen tijden.

- *Afspraak:9.30 uur aan de kerk van Sinaai Dries 46*
- Inschrijven bij werner.stuer@scarlet.be of 0494 75 84 87

Zondag 10 januari 2021: luswandeling Wezemaal - Holsbeek (23,5 km KNP en Natuurpunt)

Nieuwjaarswensen in het Hageland. Met het riviertje de Winge als leidraad, ontdekken we de Hagelandse vallei, een fraai natuurgebied dat bestaat uit het Kloosterbroekbos en het Dunbergbroek. Uit deze Wingevallei klimmen we ook nog naar het Chartreuzen- en Wijngaardbos.

- Afspraak: **9.30 uur** aan Wezemaalplein 3, 3111 Wezemaal
- Inschrijven bij werner.stuer@scarlet.be of 0494 75 84 87

Bijdrage voor alle dagtochten, 2 euro per persoon of 4 euro per gezin.

BRIEF VAN SIMON

Beveren, oranje,rie,

september 2020

Beste,

Corona. Wie had dat kunnen denken in 2020. Onze grootouders maakten de Spaanse griep mee die na de eerste wereldoorlog miljoenen slachtoffers maakten. Virologen kregen bij het begin van onze epidemie aanvankelijk onvoldoende gehoor. Ze werden overstemd door de globalisering en de kapitalistische markteconomie gebaseerd op sociale uitbuiting in 'lage loonlanden'. Maar het virus gaf geen krimp.

Hoe ziet zo'n ettertje er eigenlijk uit? Op TV kregen wij gedurende een tijdje dagelijks een 3-D voorstelling als achtergrond bij het nieuws. Het zag er schattig uit met al die pootjes die er als kroontjes uitsteken. Het lijkt wel zeemijn of een model van een ruimtetuig. En dat laatste is het ook als het de ruimte tussen dragers moet oversteken. Wat is hiervan de bedoeling? De natuur test alle mogelijke wegen uit voor de verspreiding van 'leven onder elke vorm'. Maar als dit virus zo succesvol is dat het alle 'gastheren' zou doden dan is er geen verspreiding meer mogelijk. Vandaar dat varianten die de drager in leven laten en ermee in een soms dodelijke symbiose leven zich langer kunnen voortplanten. De gastheren die het samenleven met het virus niet aankunnen worden er gewoon uitgerangeerd en verdwijnen samen met de te agressieve vorm van het virus.

Dat uittesten van alle mogelijke wegen tot verspreiding van het leven geeft soms bij planten aanleiding tot merkwaardige vormen. Bekijk eens de blaassilene. (*Silene vulgaris*: genoemd naar Silen het dikbuikig dronken hulpje van Dionysos. De jonge scheuten worden gegeten als groente in o.m. Italië – stridolo - en Cyprus en in meerdere Slavische landen.) Daar heb je op één plant apart vrouwelijke bloemen, mannelijke bloemen en tweeslachtige bloemen. Dat is mikken op maximale voortplanting. Toch is het niet voldoende als succesformule, want andere zaken werken dan weer tegen nl. het feit dat het een nachtbloeier is en dat de nectar die zich aan de basis van de kelk bevindt maar door de insecten kan bereikt worden wanneer zij zich door de gezwollen buis wringen. De meerhuizigheid van de blaassilene vinden we ook terug bij meerdere andere bomen en planten; om er maar enkele te noemen: es, olijfbom, klein hoefblad, veenwortel en kardinaalsmuts. De anjerfamilie waartoe de silene behoort heeft nog meer fraaie vertegenwoordigers die zeker de aandacht verdienen van hen die hun hart ophalen bij hooilandachtige tuingedeelten : soorten dianthus, zeepkruid, koekruid, pekbloem, koekoeksbloemen, bolderik, prikneus en brandende liefde. Meerdere daarvan zijn nachtbloeiers met specifieke aanpassingen wat betreft kleur en geur.

Stelt zich dan de vraag wanneer er een onderscheid is ontstaan tussen dag- en nachtbloeiers. Zijn de ene uit de andere ontstaan of zijn ze van in den beginne hun eigen

weg gegaan, onder het motto: wat kan zijn zal zijn? Een open vraag.

Om terug aan te knopen bij het onderwerp waarmee we begonnen: de pandemie en hoe die in te dijken: de aanpak van de experts is in essentie gebaseerd op het motto 'geen verspreiding'. Een van de basisbegrippen in de natuurlijke evolutie wordt hier in omgekeerde zin gebruikt. Als verplaatsingen en reizen beperkt worden moeten we de raad 'blijf in uw kot' dan voor tuinliefhebbers niet vertalen als 'blijf in uw tuin'?

Al die reizen en hebbelikheden... Voltaire wist het al. Hij schreef in zijn 'Candide' hoe de naïve Candide de hele wereld rondreist, op zoek naar een betere wereld en naar zijn geliefde Cunégonde. Hij maakt daarbij alles mee: oorlogen, plunderingen, armoede, rijkdom, diefstal, inquisitie en andere religieuze waanzin, alsof dit het beste was dat de wereld te bieden had. Maar uiteindelijk komt hij tot de conclusie dat het best is om te tuinieren om te ontkomen aan verveling, aan het kwaad en aan behoefte. 'mais il faut cultiver notre jardin', zijn de laatste woorden van het merkwaardig filosofisch humoristisch verhaal van 1759 dat ons misschien iets kan leren in tijden van corona!

Lieve groeten,

Simon